

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS NYHETSRESEN

Regionförvaltningsverket i Södra Finland,
18.5.2011, www.rfv.fi/sodra

Utvärderingsrapporten om basservicen färdig: Nyttan av reformerna av förvaltningsstrukturerna syns först senare

Regionförvaltningsverket i Södra Finland har utvärderat tillgängligheten till basservicen som riktats åt befolkningen på sitt verksamhetsområde år 2010. Utvärderingen fokuserades på hur reformerna av förvaltningen och servicestrukturerna påverkat tillgången på basservice. Utvärderingen har gjorts i samarbete med närings-, trafik-, och miljöcentralerna i Nyland och Sydöstra Finland.

Kommunernas antal har minskat och den statliga lokalförvaltningens serviceområden har blivit större. Förändringen i förvaltningsstrukturerna har möjliggjort allt effektivare produktion av service. Servicen håller ändå på att koncentreras till tätorterna. Även om de flesta tjänster som varit objekt för utvärderingen är tämligen lättillgängliga för befolkningen, finns det stora regionala variationer beträffande flera tjänster. Fördelarna som reformen av kommun- och servicestrukturen möjliggör kan utvärderas först om några år.

Utvärderingshelheterna var: förvaltningens funktion, säkerheten, kompetensen, välfärden, trafiktjänsterna och konsumentens ställning. Som tvärssektoriell utvärdering ingick det lokala säkerhetssamarbetet. Närings-, trafik-, och miljöcentralerna i Nyland har utarbetat utvärderingarna av biblioteksväsendet, idrottsväsendet och ungdomsväsendet. För utvärderingen av trafiktjänsterna svarade närings-, trafik- och miljöcentralerna i Nyland och Sydöstra Finland. Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har utarbetat rapporterna om det svenskspråkiga utbildningsväsendet och det svenskspråkiga biblioteksväsendet. För polisväsendet del svarade Polisstyrelsen/ Regionförvaltningsverket i Östra Finland.

För varje utvärderingsobjekt finns ett separat pressmeddelande. Pressmeddelandena finns på regionförvaltningsverkets Internet-sidor: www.rfv.fi/sodra . Utvärderingsrapport: [Basservicen i Södra Finland 2010](#) (PDF 5 Mb)

Ytterligare information: Specialplanerare Aino Pyöriä, tfn 0400 754 077, [aino.pyoria\(at\)rfv.fi](mailto:aino.pyoria(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Samservice

Samservicens betydelse som tillhandahållare av service har ökat

Myndigheterna har integrerat samservicen med sina egna servicekanaler. Särskilt i Folkpensionsanstaltens servicenätverk har samservicens betydelse ökat. Samservicekontorens tjänsteutbud varierar. Standardtjänsteutval har blivit vanligare, men den enhetliga målnivån har ännu inte uppnåtts.

I slutet av år 2010 hade den statliga lokalförvaltningen ett täckande nätverk av serviceställen inom verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland: 41 samservicekontor och 194 separata servicekontor. I regionen finns tio kommuner som inte tillhandahåller de tjänster som utvärderades, mot 13 kommuner år 2009.

Samservice är ett sätt att koncentrera myndighetstjänster och andra tjänster till ett och samma ställe. Samservicen omfattar mottagande och utgivande av handlingar, rådgivning om anhängiggörande och behandling av ärenden samt stöd för användning av elektroniska tjänster.

Antalet samservicekontor har minskat med tre från år 2009. Fyra nya samservicekontor inrättades, medan sju servicekontor ströks ur statistiken eftersom de inte längre uppfyllde samserviceagens kriterier.

Antalet separata servicekontor för den statliga lokalförvaltningen hade minskat med 14 från året innan. De lokala myndigheternas verksamhetsområden har utvidgats under de senaste åren eftersom serviceleverantörerna på grund av resursbrist har avvecklat sina mindre filialer. Kommunalsammanslagningarna medför att de kommunala tjänsterna koncentreras till kommuncentra. Servicetillgängligheten har ändå inte förändrats nämnvärt från föregående år. Avvecklade serviceställen har delvis ersatts med samservice, om inte förvaltningens egna serviceställen finns på högst 20 km avstånd.

Ett samservicekontor bör inrättas i varje kommun där den statliga lokalförvaltningens centrala tjänster inte på annat sätt finns tillgängliga. Ministerierna, de statliga myndigheterna, landskapsförbunden och kommunerna bör tillsammans upprätta en verkställighetsplan för samservicen. Alla centrala serviceleverantörer borde tillhandahålla åtminstone ett standardtjänsteutval på samservicekontoren.

I och med att distansservice införs bör möjligheterna att tillhandahålla ett brett sortiment tjänster utnyttjas, inklusive sakkunnigtjänster och tjänster som förutsätter personligt besök. Serviceleverantörerna bör installera kunddatorer på alla samservicekontor och införa tidsbokning.

Ytterligare information:

Planerare Ritva Penttinen, tfn 040 762 1948
[ritva.penttinen\(at\)rfv.fi](mailto:ritva.penttinen(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Polisväsendet

Reformen av polisens förvaltningsstruktur syns ännu inte i resultaten för polisväsendet

Polisens aktionsberedskapstid har förbättrats jämfört med år 2008. Den genomsnittliga tiden för brottsutredningar är nu en vecka längre, men upplärningsgraden har blivit högre. I fråga om larmtjänster behövs ökat samarbete mellan olika myndigheter, särskilt i glesbygderna, för att trygga tillgången på tjänster. Utvecklingen av brottsförebyggande processer bör fortsättas. Elektroniska tjänster förbättrar på tillgängligheten till tillståndstjänster.

I polisväsendets förebyggande verksamhet har kommunerna en central roll som tjänsteleverantör. I mindre kommuner börjar familjevåldet först nu komma fram. Större kommuner förefaller befinna sig i olika faser i fråga om synliggörande och identifiering av fenomenet.

Trots försämrade aktionsberedskapstid för de flesta polisrättningar var den genomsnittliga aktionsberedskapstiden för hela verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland något bättre jämfört med år 2008. Farhågorna om att förvaltningsstrukturen skulle koncentrera resurserna till centralorten och försämma aktionsberedskapstiden särskilt i glesbygderna besannades inte. Vissa polisrättningar lyckades förbättra aktionsberedskapstiden i så gott som hela verksamhetsområdet.

Omorganisationen av polisförvaltningen medförde dröjsmål i utredningsprocesserna. Den genomsnittliga tiden för brottsutredningar i verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland var ungefär en vecka längre än året innan. Andelen uppkärlade brott ökade, även om upplärningsgraden alltså var lägre än det nationella genomsnittet.

I hela landet var antalet polisstationer relativt väl-täckande i förhållande till folkmängden. Omkring 90 % av befolkningen bodde inom en radie på 20 km från närmaste polisstation. Andelen har inte heller förändrats sedan år 2008. I Södra Finland var situationen bättre än för landet i genomsnitt, 96 % av befolkningen bodde högst 20 km från närmaste polisstation.

Polisens förebyggande verksamhet bör inriktas på att de tjänster kommunerna tillhandahåller aktivt erbjuds till potentiella behövande. I fråga om larmtjänster behövs ökat samarbete mellan olika myndigheter, särskilt i glesbygderna, för att trygga tillgången på tjänster.

Utvecklingen av brottsförebyggande processer bör fortsätta och särskild vikt fästas vid åklagar-samarbete, förberedande behandling av brottmål samt behandling av brott som begåtts av unga. Polisens tillståndstjänster görs mer tillgängliga i form av elektroniska tjänster, som bör byggas ut inom de närmaste åren.

Ytterligare information:

Polisinspektör Petri Marjamaa, tfn 071 878 1764
[Petri.Marjamaa\(at\)poliisi.fi](mailto:Petri.Marjamaa(at)poliisi.fi)

Utvärderingsobjekt: Tillgång till snabb hjälp (räddningsväsendet), Förebyggande verksamhet (räddningsväsendet), Befolkningsskyddet

Utryckningsuppdragens antal i ökning, stor regional variation i de förebyggande tjänsterna

Räddningsväsendet hade fler utryckningsuppdrag än året innan i alla räddningsfunktioner, men i aktionsberedskapstiderna skedde inga väsentliga förändringar. Under året utfördes något färre brandsyner avseende specialobjekt än året innan och bland annat av de planerade granskningarna av bostadshus genomfördes bara ca hälften. Det finns vanligtvis tillräckligt med skyddsrumspatser i städerna, men brist råder särskilt utanför tätorterna och på landsbygden. Det kvantitativa målet för upplysnings- och informationsverksamheten uppnåddes bara av en del räddningsverk.

Räddningsväsendet hade fler utryckningsuppdrag än året innan i alla räddningsfunktioner. I aktionsberedskapstiderna skedde inga väsentliga förändringar. Det ökade antalet utryckningar beror fram-

för allt på obefogade brandlarm samt ökat antal uppdrag som hänför sig till skadebekämpning och olyckor orsakade av naturfenomen.

Olycksplatserna nås i genomsnitt inom de förutsatta aktionsberedskapstiderna för respektive riskområde. Utryckningstiderna uppvisar emellertid betydande variationer mellan olika regioner och olika kommuner. Servicemålsättningen uppnåddes för det mest krävande I-riskområdets del endast i Raseborg och Mäntsälä. Situationen var bättre för II-riskområdet, var den uppsatta servicemålsättningen uppnåddes i hälften av kommunerna. För riskområdet III var situationen betydligt bättre och målsättningen uppnåddes i de flesta kommunerna.

För bedömning av olycksrisker samt dimensionering av räddningstjänster behövs även information från inträffade olyckor. Räddningsverksamheten bör planeras vid sidan av de förebyggande insatserna för att man ska kunna reagera på olycksrisker så ändamålsenligt som möjligt med hänsyn till objektets eller områdets särdrag. För att säkra tillgången på räddningsresurser är det viktigt att också satsa på avtalsbrandkårernas verksamhetsförutsättningar.

Målsättningarna för brandsynerna uppnåddes endast i vissa fall

Räddningsväsendet tyngdpunkt bör ligga på förebyggande av olyckor. Utbudet av olycksförebyggande tjänster präglas av stora regionala skillnader.

Brandsynerna har en betydande roll i förebyggandet av olyckor. Under året utfördes något färre brandsyner avseende specialobjekt än året innan, dvs. 75 % i Södra Finland. Under de senaste åren har färre brandsyner utförts på de flesta områden.

Lagen förutsätter att brandsyner för specialobjekt utförs till hundra procent, och detta uppnåddes endast i Södra Karelen. Även i Päijänne-Tavastland (98 %), Östra Nyland (97 %) och Kymmenedalen (96 %) kom man nära målsättningen. Situationen var liksom tidigare år sämst i Helsingfors, där endast 38 % av objekten granskades.

I fråga om bostadshus och andra byggnader där brandsyn utförs mer sällan granskades bara ca hälften av det planerade antalet (52%).

Det nationella målet för upplysnings- och informationsverksamheten uppnåddes i Nyland, Mellersta

Nyland och Kymmenedalen. Målsättningen uppnåddes nästan i Päijänne-Tavastland, Egentliga Tavastland och Södra Karelen, men man var ganska långt ifrån målsättningen i Helsingfors och Västra Nyland.

De olycksförebyggande insatserna bör utvecklas med fokus på innehåll, genomslagskraft och statistikföring samt identifiering av risker och hot. I det konkreta arbetet bör dessutom nya rutiner och metoder djärvt och fördomsfritt utvecklas och prövas.

Skyddsrummen funktionsdugliga

Antalet skyddsrumspatser i förhållande till folkmängden varierar i hög grad mellan olika regioner och olika kommuner. Skyddsrummen är förlagda till städer och tätorter samt nära arbetsplatser. Brist på skyddsrumspatser råder särskilt utanför tätorter och på landsbygden.

Den nya räddningslagen minskar behovet av att anlägga nya skyddsrum. I fortsättningen behövs insatser för upprustning och underhåll av befintliga skyddsrum, så att de bevaras i funktionsdugligt skick.

Ytterligare information:

Räddningsinspektör Esa-Pentti Lukkarinen,
tfn 0400 379 917
[esa-pentti.lukkarinen\(at\)rfv.fi](mailto:esa-pentti.lukkarinen(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Den regionala tillgången till grundläggande utbildning

Tillgången till grundläggande utbildning på samma nivå som tidigare år

För de flesta barn och unga råder fortfarande god regional tillgång till grundläggande utbildning, men det finns stora skillnader mellan kommunerna. Förändringarna i kommunstrukturen har ännu inte påverkat den regionala tillgången till grundläggande utbildning. Inom skolskjutsverksamheten höll sig restiderna i regel inom de lagstadgade tidsgränserna.

Tillgången till grundläggande utbildning inom verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland var fortsatt god för de flesta barn och unga i åldern 7–15 år. De flesta av dem bodde högst 5 km från närmaste skola för grundläggande utbildning i respektive åldersklass. Av eleverna i åldern 7–12 år bodde 96 % inom en fem kilometers radie från skolan, medan motsva-

rande andel i åldersklassen 13–15 år var 87 %. Tillgången varierade mellan kommunerna. I gleset befolkade kommuner och tvåspråkiga kommuner var tillgången tydligast under medelnivån.

Såväl i den finskspråkiga som svenskspråkiga grundläggande utbildningen minskar elevantalet i åk 7–9 fortfarande. Men elevantalet i de lägre årskurserna ökar däremot, så det sammanlagda elevantalet beräknas fortsätta vara på nuvarande nivå i Södra Finland de närmaste åren och därefter åter öka.

Förändringarna i skolnätet kommer att fortsätta och särskilt antalet skolor för åk 1–6 minskar också i framtiden. Förändringarna i kommunstrukturen har ännu inte påverkat den regionala tillgången till grundläggande utbildning. Den ständiga anpassningen av skolnätet till förändringar i omvärlden, ofta i form av ändrat elevantal, är en central förändringsfaktor i utvecklandet av skolnätet de kommande åren.

Kommunerna anser att reformen av kommun- och servicestrukturen haft endast marginell betydelse för de förändringar som skett i skolnätet. Kommunerna bör dock öka sin framförhållning i samarbetet inom uppläggnings-, utvecklings- och genomförandet av grundläggande undervisningstjänster.

Restiderna i regel inom lagstadgade gränser

Ungefär en femtedel av eleverna inom den grundläggande utbildningen i Södra Finland hade skolskjuts. Inom skolskjutsverksamheten höll sig restiderna i regel inom de lagstadgade tidsgränserna, även om svårigheterna med att samordna skol-scheman och skjutstidtabeller innebar längre restider för eleverna.

Kommunerna bör ordna den grundläggande utbildningen så att barn och unga har en så trygg och kort skolresa som möjligt. Skolskjutsarna ska också ordnas på ett sätt som är säkert och ändamålsenligt med tanke på elevernas säkerhet, så att eleverna inte är tvungna att vänta på skoldagens början utan tillsyn.

Ytterligare information:

Finskspråkiga undervisningsväsendet:
Överinspektör för undervisningsväsendet
Kirsi Saarinen, tfn 040 488 0533
kirsi.h.saarinen@rfv.fi
Specialplanerare Aino Pyöriä, tfn 0400 754 077
aino.pyoria@rfv.fi

Svenskspråkiga undervisningsväsendet:
Specialplanerare Marita Lindqvist-Lagerbohm,
marita.lindqvist-lagerbohm@rfv.fi

Utvärderingsobjekt: Regional tillgång till utbildning på andra stadiet

Flexibel och mångsidig utbildning bör tryggas genom samarbete mellan läroanstalterna

Tillgången till gymnasieutbildning och yrkesutbildning är i genomsnitt på god nivå. Bäst lyckas de elever som sökt till gymnasiet direkt efter grundskolan, av dem fick nästan alla en studieplats. Till yrkesutbildning kommer 80 procent av de unga som sökte studieplats direkt efter avslutad grundskola.

Av åldersklassen 16 år hade 93 procent närmaste gymnasium inom en radie på högst 10 km, motsvarande tal för yrkesutbildningen var 89 procent. Överlag är tillgängligheten till svenskspråkig utbildning i Nyland relativt oförändrad, men den förbättrades i Östra Nyland.

I Södra Finland var tillgången till gymnasieutbildning fortsatt god, och 93 % av åldersklassen 16 år hade närmaste gymnasium inom en radie på högst 10 km. Förändringarna jämfört med föregående år var ganska obetydliga och hänför sig framför allt till variationer i åldersklasserna. Områden med sämre tillgång än det nationella genomsnittet (86 %) var Östra Nyland, Egentliga Tavastland och Södra Karelen.

Också den regionala tillgången till yrkesutbildning var alltså god, och 89 % av hela årsklassen hade yrkesutbildning tillgänglig inom en radie på högst 10 km. Det nationella genomsnittet var 78 %. Landskap som placerade sig under det nationella genomsnittet var Egentliga Tavastland och Södra Karelen. Av regionens unga i åldersklassen 16 år hade 97 % närmaste yrkesutbildningsenhet tillgänglig inom en radie på högst 30 km.

I Södra Finland hade 83 % av åldersklassen tillgång till undervisning i tre olika utbildningsområden inom en radie på högst 10 km. Motsvarande andel för hela landet var 69 %. Den höga tillgängligheten i Nyland bidrog till ett högre genomsnitt för Södra Finland. Egentliga Tavastland och Södra Karelen var sämre än hela landet i genomsnitt.

Bäst lyckas de elever som söker till gymnasiet direkt från grundskolan, i Södra Finland fick nästan alla som sökt till gymnasiet efter avslutad grundskola gymnasieplats. Till yrkesutbildning kommer 80 % direkt från grundskolan. Sämst när det gäller att få studieplats i yrkesutbildning direkt efter grundskolan är fortfarande Nyland och Päijänne-Tavastland.

Gymnasieutbildningen är ganska landskapsbunden. Var tionde elev som inleder yrkesorienterade studier på andra stadiet börjar studera utanför sitt eget landskap. Nyland attraherar unga från andra landskap både till gymnasierna och till yrkesläroanstalterna.

Viktigt att bevara ett mångsidigt och täckande skolnätverk

Det är viktigt att bevara ett mångsidigt utbud av utbildning på andra stadiet som helhet och också skolnätverket bör bevaras regionalt täckande. Intensivare samarbete över utbildningsstadi-, kommun- och landskapsgränserna mellan olika utbildningsarrangörer och läroanstalter förbättrar den regionala tillgången. Flexibla studier i samarbete mellan olika läroanstalter bör eftersträvas.

Utbildningsutbudet bör dimensioneras inte bara efter de yngre åldersklasserna utan också med hänsyn till ett större tillflöde av studerande från annat håll än från den grundläggande utbildningen. Speciellt i Nyland och Päijänne-Tavastland behövs fler nybörjarplatser för yrkesutbildning på andra stadiet.

I Nyland är tillgången till andra stadiets utbildning på svenska relativt bra

I Nyland har 87 procent av de svenskspråkiga ungdomarna ett gymnasium inom 10 kilometer från sitt hem. Det är ett gott resultat i Svenskfinland där genomsnittet ligger på 74 %. I Östra Nyland har 74 % av de svenska ungdomarna gymnasium på 10 kilometers avstånd. Till grundläggande yrkesutbildning är avstånden däremot längre. I Nyland har 73 % yrkesutbildning inom 10 kilometer från hemmet och i Östra Nyland 59 %. Men dessa är ändå relativt goda resultat då Svenskfinlands genomsnitt ligger på 61 % och hela landets genomsnitt på 78 %. Tillgången till andra stadiets utbildning i Nyland är på en relativt god nivå. Tillgängligheten har dessutom förbättrats något från tidigare.

I Svenskfinland varierar ändå tillgängligheten till andra stadiets utbildning fortsättningsvis mycket

mellan regionerna och i snitt är tillgängligheten till andra stadiets utbildning svagare än för landets 16-åringar i genomsnitt. Avståndsmässigt är gymnasieutbildning mera tillgänglig än grundläggande yrkesutbildning.

I Svenskfinland är avståndet till minst tre yrkesutbildningsalternativ svagt på radien 10 kilometer, men läget relativt bra med ett gränsvärde på 30 kilometer. I Nyland har 40 % tillgång till minst tre olika grundläggande yrkesutbildningar inom 10 kilometer från hemmet, jämfört med 42 % i snitt i Svenskfinland och 69 % i snitt i hela landet. I Östra Nyland är procenttalet 45. Tillgängligheten till ett bredare utbud har försämrats något i Nyland, medan den klart förbättrats i Östra Nyland.

I Nyland bör uppmärksamhet främst fästas vid att utbudet och valmöjligheterna på svenska inte minskar. I Östra Nyland behövs satsningar främst för att bibehålla i synnerhet tillgängligheten till yrkesutbildning på nuvarande nivå. Läget på språköarna behöver särskild uppmärksamhet i fortsättningen.

Uppföljning av KSSR-projektet

Under de senaste åren har ägarstrukturerna förändrats bland utbildningsanordnarna för svensk grundläggande yrkesutbildning, delvis som en följd av kommun- och servicestrukturreformen (KSSR-projektet). Man behöver nu i viss mån sträva till att fortsättningsvis ha varierande ägarstrukturer bland utbildningsanordnarna. Det finns också skäl att iakta vilka effekter KSSR-projektet har på det svenska utbildningsnätet framöver. Förutsättningarna för svenskspråkig utbildning behöver synliggöras och beaktas mera än hittills i KSSR-sammanhang.

Kriterier för e-lärande

Mera verktyg efterlyses för att synliggöra, utvärdera och utveckla ordinarie utbildningsverksamhet. Kriterier och indikatorer för utvärdering av olika former av distanspedagogik och e-lärande behövs också. Den undervisande personalens kunskaper i informationsteknologi kräver en satsning liksom specialundervisning på andra stadiet. Därtill behöver framför allt inom yrkesutbildningen effekterna av integrerade undervisningsgrupper ytterligare följas upp.

Ytterligare information:

Det finska bildningsväsendet:

Specialplanerare Aino Pyöriä, tfn 0400 754 077
[aino.pyoria\(at\)rfv.fi](mailto:aino.pyoria(at)rfv.fi)

Det svenska bildningsväsendet:
Överinspektör för bildningsväsendet Disa Widell,
tfn 040 350 2049
[disa.widell\(at\)rfv.fi](mailto:disa.widell(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Ungas delaktighet och rätt att bli hörda

Unga hörs inte tillräckligt i kommunerna

Ungas möjligheter till delaktighet och inflytande har ännu inte blivit en gemensam kommunal angelägenhet, och unga blir inte i tillräcklig grad hörda i kommunerna. Ungas möjligheter till delaktighet och inflytande har blivit förbisedda i kommunala strategier och principer. Situationen är dålig även i fråga om utvärdering, information och utbildning.

Den i 8 § i ungdomslagen avsedda rättigheten för unga att delta i behandlingen av ärenden som gäller ungdomsarbete och ungdomspolitik på lokal och regional nivå samt ungas rätt att bli hörda i ärenden som berör dem har inte genomförts i alla kommuner i Södra Finland. Av de kommuner i Södra Finland som besvarade enkäten hade drygt 70 % en påverkansgrupp för unga, drygt 90 % hade ett samrådsystem, ca 80 % hade någon form av initiativkanal och ca 70 % hade en ungdomsgårdskommitté eller motsvarande åtminstone i en del av de kommunala ungdomsgårdarna. Omkring hälften av kommunerna hade alla ovan nämnda system. Två kommuner saknade helt och hållet sådana system.

Kommunerna har utvecklat ungas möjligheter till delaktighet och inflytande, men både tjänsteinnehavare och unga upplever att det inte finns tillräckliga möjligheter för unga att göra sin röst hörd i kommunerna. I kommunerna kan de unga utöva inflytande främst inom ungdomsväsendet och skollivet. Både tjänsteinnehavare och unga som besvarat enkäten önskar konkreta möjligheter för de unga att göra sin röst hörd och större engagemang från kommunens sida. Bland annat önskas regelbundna och systematiska samrådsformer samt tillgängliga och tydliga kanaler för ändamålet.

Det bör skapas dagliga rutiner för ungas delaktighet och inflytande i kommunen. Varje kommun bör i samarbete med unga skapa ett fungerande påverkans- och samrådsystem för barn och unga i åldern 5–17 år. Förutom representativa system är det viktigt att utveckla delaktighets- och samråds

former som omfattar alla unga. Möjligheter till delaktighet och inflytande bör erbjudas i olika ungdomsmiljöer och förvaltningarna bör ta hänsyn till de ungas delaktighet och hörande på olika stadier av beslutsprocessen.

Förpliktelsen att främja ungas möjligheter till delaktighet och inflytande bör skrivas in i kommunens strategi, i kommunens välfärdsplan för barn och unga eller i motsvarande dokumentation och ungas möjligheter till delaktighet och inflytande bör utvärderas årligen. Utvärderingen bör inkludera kommunens ledning och personal, förtroendevalda samt de unga.

Det är viktigt att unga ges mer information på alla stadier, genom ett mångsidigt utnyttjande av olika kanaler. Det behövs ökad utbildning för de unga, kommunens ledning och anställda samt förtroendevalda.

Ytterliga information:

Överinspektör Pia Tasanko, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, tfn 050 328 9761
[pia.tasanko\(at\)ely-centralen.fi](mailto:pia.tasanko(at)ely-centralen.fi)

Utvärderingsobjekt: Landskapsbiblioteken

Regionala variationer i utvecklingsverksamheten av landskapsbiblioteken

Der förekommer regionala variationer i hur de uppgifter som landskapsbiblioteken tilldelats med stöd av biblioteksförordningen genomförs. Landskapsbiblioteksverksamheten bör fortfarande utvecklas som en del av utvecklandet av biblioteksväsendet.

Som landskapsbibliotek i Södra Finland fungerade år 2010 stadsbiblioteken i Esbo, Tavastehus, Kouvolan, Lahtis, Villmanstrand och Borgå. Landskapsbiblioteken har till uppgift att stödja biblioteken i sitt område och göra deras personal förtrogen med nya verksamhetsformer samt förmedla fjärrlån. Uppgifterna anges i biblioteksförordningen, och landskapsbiblioteken får specialunderstöd av staten för detta ändamål.

Landskapsbibliotekens verksamhetsbetingelser har påverkats av ändringar i kommunindelningen, nya samarbetsområden och utvecklade IT-lösningar. Biblioteken har bildat biblioteks nätverk som delvis sköter samma uppgifter som landskapsbiblioteken. En del av tjänsterna produceras på riksnivå, vilket medför ytterligare överlappning. Av dessa orsaker förekommer det regionala varia-

tioner i hur de uppgifter genomförs som landskapsbiblioteken tilldelats med stöd av biblioteksförordningen.

Uppgifterna som definieras i biblioteksförordningen är delvis föråldrade. Det finns fortfarande ett uttalat behov för regional biblioteksverksamhet som bör utvecklas. Det behövs en nationell helhetsutredning om den regionala biblioteksverksamheten, även avtalsförhandlet mellan kommunerna och staten bör preciseras och lagstiftningen om den regionala biblioteksverksamheten bör förnyas som en del av totalreformen av biblioteks-lagstiftningen.

Ytterligare information:

Inspektör för bildningsväsendet Kristiina Kontiainen, Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland, tfn 040 524 9960,

Specialplanerare, Marjaterettu Kursu, Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland, tfn 040 488 0479
[fornamn.efternamn\(at\)ely-centralen.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)ely-centralen.fi)

Utvärderingsobjekt: Idrottsväsendet

Turfördelningspolitik för att främja olika gruppers motionsbeteende

Det främsta målet vid fördelningen av tider till kommunernas idrottsanläggningar är att främja motionsintresset hos barn och unga. Sammanjämkningen av idrottsanläggningarnas utbud och efterfrågan skulle främjas av att turfördelningspolitiken inkluderas som en del av en bredare motionsstrategi. För tillfället baseras fördelningen av turer oftast enligt etablerad praxis.

I Södra Finland hade endast 43 % av kommunerna officiellt godkända skriftliga prioriteringsprinciper för fördelning av bokningstider till idrottsanläggningar. De övriga kommunerna fördelade turena i regel enligt etablerad praxis. Det främsta målet vid fördelningen av tider till idrottsanläggningar var att främja motionsintresset hos barn och unga. De största problemen vid fördelningen var den stora efterfrågan på kvällsturer under veckan och det begränsade utbudet i förhållande till efterfrågan.

Målet är att kommunerna ska formulera tydliga och officiellt godkända principer för hur tider till idrottsanläggningar fördelas, som sedan tillämpas på samtliga kommunalt ägda idrottsanläggningar. Principerna för fördelning av tider till idrottsan-

läggningar bör inkluderas i en större strategi som tar hänsyn till effekterna av fördelningsprinciperna på olika gruppers förhållande till motion. Om fördelningsprinciperna ändras är det viktigt att aktivt följa upp hur kommuninvånarnas motionsbeteende påverkas av ändringarna.

Ytterligare information:

Inspektör för bildningsväsendet Ilpo Piri, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland, tfn 040 573 9622, [ilpo.piri\(at\)ely-centralen.fi](mailto:ilpo.piri(at)ely-centralen.fi)

Utvärderingsobjekt: Trafiktjänster

Lagreformerna har tillsvidare inte haft någon inverkan på utbudet av trafik-tjänster

Effekterna av kollektivtrafiklagen och Europeiska gemenskapens trafikavtalsförordning på kollektivtrafiktjänsterna har ännu inte märkts av. Den sänkta servicenivån på kollektivtrafiken syns framför allt i glesbebyggda trakters tjänster. Kollektivtrafikens turutbud fortsatte att minska.

Turutbudet av kollektivtrafik minskade inom verksamhetsområdet för regionalförvaltningsverket i Södra Finland under år 2010. Antalet indragna turer var emellertid inte i väsentlig grad större än åren innan. Effekterna av kollektivtrafiklagen och Europeiska gemenskapens trafikavtalsförordning på de befintliga kollektivtrafiktjänsterna har inte kunnat observeras under en så kort uppföljningsperiod. Utbudet av kollektivtrafik har inte heller påverkats av reformen inom förvaltningen och servicestrukturerna.

Brister förekommer fortfarande i basservicenivån inom kollektivtrafiken. Turutbudet minskar varje år i synnerhet i glesbebyggda trakter. Som basservicenivå betraktas ett sådant utbud av kollektivtrafik som möjliggör rimliga kontakter mellan kommuncentra och regionens centralstäder för arbete, studier och skötsel av ärenden.

Tilläggsfinansiering och planeringssamarbete är metoder för effektivisering av kollektivtrafiktjänsterna

Att ordna trafiken för de sträckor som saknar kollektivtrafikmöjligheter förutsätter tilläggsfinansiering. Eftersom den till buds stående finansieringen inte har ökat i samma takt som transportkostnaderna har stigit, utan kan till och med ha minskat, måste turutbudet kontinuerligt reduceras. I framtid-

den kommer planeringssamarbetet mellan myndigheter, trafikidkare och invånare att få allt större betydelse för att kollektivtrafiktjänster ska kunna skaffas på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt.

Ytterligare information:

Sakkunnig för kollektivtrafiktjänster Laura Langer, Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Nyland, tfn 040 5725 191

Kollektivtrafiksansvarig Tuomas Talka, Närings-, trafik-, och miljöcentralen i Sydöstra Finland, tfn 040 591 2433
[fornamn.efternamn\(at\)ely-centralen.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)ely-centralen.fi)

Utvärderingsobjekt: Ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

Kötiden över 60 dagar till varannan enhet för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning

Köerna till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning översteg de vägledande väntetiderna i varannan enhet för ekonomisk rådgivning på verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland. Köerna till huvudstadsregionens tre enheter hade ändå blivit kortare jämfört med föregående år. Befolkningsunderlaget räknat per årsverke varierade i hög grad mellan olika enheter. Därtill så uppvisade enheterna stora variationer i fråga om tillvägagångssätt.

Situationen för tillgängligheten till ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning var rätt så oroväckande på verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland. Endast vid varannan enhet understeg kötiderna den vägledande maximala tiden på 60 dagar. De flesta enheter på andra håll i landet lyckades hålla sig inom de målsatta gränserna.

Köerna till huvudstadsregionens alla tre enheter hade ändå blivit kortare jämfört med föregående år. Däremot var situationen mycket oroväckande för enheterna i Lahtis och Kotka. Också i Riihimäkis och Villmanstrands rådgivningsområden var man tvungen att vänta länge på det första besöket.

Kötiderna ger ingen helhetsbild över hurudan tillgänglighetssituationen är. Enheterna uppvisade stora variationer i fråga om tillvägagångssätt.

Dessutom är små enheter sårbara och det kan bli avbrott i enheternas tidsbokning till exempel på grund av semestrar.

År 2009 täckte staten 64 % av kostnaderna för ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning i verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland. Den knappa och instabila statliga finansieringen har varit ett stort problem särskilt i Södra Finland. Finansieringsproblemen tillspetsas när den frivilliga kommunala finansieringen minskar och får omedelbara konsekvenser för anställningslängden, rekryteringen av kvalificerade medarbetare, serviceutbud och verksamhetsutveckling.

Kommunsammanslagningarna och servicestrukturereformerna har ännu inte inverkat på medborgarnas tillgång på ekonomisk rådgivning och skuldrådgivning.

Avtalskommunerna är ändå tydligt mer villiga än tidigare att utvidga verksamhetsområdena. En landskapsbaserad regionfördelningsmodell kunde vara en god lösning på alla områden förutom i Nyland. Målsättningen bör vara en jämlik och enhetlig tillgång till tjänsterna. Större enheter möjliggör också bredare utvecklingsverksamhet.

Förnyelser på kommande

Arbetsgruppen som begrundat reformen av lagen om skuldsanering för privatpersoner har just lämnat in sin proposition. Den kommande lagreformen och regeringsprogrammet fastställer vem som har till uppgift att göra ändringarna i systemet, och på vilket sätt och med vilken tidtabell som det nuvarande systemet ändras. Troligt är dock att det i varje fall kommer ändringar i arbetet som de ekonomiska rådgivarna och skuldrådgivarna utför. Statens ersättningsanslag borde fås till en nivå, på vilken det är möjligt att sköta produktionen av tjänster på ett ändamålsenligt sätt.

Ytterligare information:

Överinspektör Helena Sundberg,
tfn 040 570 7235,
[helena.sundberg\(at\)rfv.fi](mailto:helena.sundberg(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Veterinärvård

Tillsynen över djurhälsan och djurskyddet långt ifrån målsättningarna

Tillsynen över djurhälsan och djurskyddet uppfyllde inte på långt när de lagstadgade skyldigheterna. Förra året förblev över 40 procent av veterinärernas tillsynsbesök i kommunerna ogjorda. Av de anmälningspliktiga djurhållningsplatserna inspekterades bara en dryg tiondedel. Kontrollbesök hade gjorts endast till en knapp fjärdedel av de platser som hade blivit ålagda att sätta sin djurhållning i skick.

Omfattningen av den regelbundna djurskydds-tillsynen i kommunerna stannade långt under den målsatta nivån. Endast 12,5 % av de djurhållningsplatser som ska inspekteras årligen hade inspekterats. Vid problemfall uppföljs inte korrigeringen av britserna tillräckligt.

Kontrollbesök efter utsatt tid hade gjorts endast till 23 % av de djurhållningsplatser som hade blivit ålagda att sätta sin djurhållning i skick. Också tillsynen av TSE-sjukdomar hos får och getter var bristfällig. Förra året hade endast 44 % av de årliga tillsynsobjekten granskats.

Över 40 procent av veterinärernas tillsynsbesök förblev ogjorda

Det råder brist på kommunala veterinärtjänster, eftersom över 40 % av veterinärernas tillsynsbesök förblev ogjorda. Det fanns också betydande skillnader mellan olika kommuner och landskap beträffande tillgången på tjänsterna. Att de obligatoriska programmen för kontroll av djurhälsa följs ska övervakas effektivare både i kommunerna och regionförvaltningen.

Kommunerna ska reservera tillräckligt med personal för tillsyn över djurhälsa och djurskydd. Därtill så bör en centraliserad telefonjour enligt veterinärvårdslagen fås till stånd. Förra året fungerade systemet bara i en knapp fjärdedel av jourområdena.

Ytterligare information:

Länsveterinär Tapani Parviainen,
tfn 0400 818 311, [tapani.parviainen\(at\)rfv.fi](mailto:tapani.parviainen(at)rfv.fi)

Utvärderingsobjekt: Livsmedelstillsyn

Den planmässiga livsmedelstillsynen som baseras på riskbedömning fungerar i mindre än varannan livsmedelstillsynsenhet

Den planmässiga livsmedelstillsynen som baseras på riskbedömning genomfördes i mindre än varannan enhet för livsmedelstillsyn på verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland under föregående år. Tillsyn enligt förhandsplanen fullfördes nästan helt endast i en tillsynsenhet. Av alla inspektioner som gjordes förra året var över 40 procent sådana som gjordes utanför tillsynsplanen. Inrättandet av nya samarbetsområden har ännu inte gjort livsmedelstillsynen effektivare.

Livsmedelstillsynen genomfördes i regel i endast 11 av de 25 tillsynsenheter som finns på verksamhetsområdet för regionförvaltningsverket i Södra Finland. Tillsynen genomfördes planmässigt endast på ett tillsynsområde. Inspektionerna utanför tillsynsplanen tar stora personalresurser i anspråk. Inom livsmedelstillsynen lades ungefär en fjärdedel av den totala arbetstiden på inspektioner.

Inrättandet av nya samarbetsområden har ännu inte gjort livsmedelstillsynen effektivare i Södra Finland. Fokuseringen på tillsyn genomförs inte heller ännu i alla enheter för miljö- och hälsoskydd.

Tillsynens öppenhet ökas

Lagen som träder i kraft i början av september förpliktar aktörer inom livsmedelsbranschen att offentliggöra tillsynsmyndighetens inspektionshandlingar. Förpliktelsen gäller ändå inte aktörer inom primärproduktionen. Den ökande öppenheten av tillsynen gör det möjligt för konsumenten att utifrån inspektionsresultaten göra sina egna val.

Områdets riskobjekt ska tas i beaktande vid dimensioneringen av personal

Vid dimensioneringen av personal är det viktigt att beakta området riskobjekt. Inspektionsplanen ska grunda sig på tillsynsobjektens faktiska risker, inte till exempel efter tillgängliga personalresurser. Större personalresurser och ökad specialisering behövs även i de nya tillsynsenheter som uppkommit genom sammanslagning. Med tanke

på regional jämlikhet är det viktigt att resurserna i olika enheter för livsmedelstillsyn garanteras.

Vid bedömningen av hur tillsynsplanen har genomförts ska eventuell resursbrist påtalas tydligt för den nämnd som svarar för livsmedelstillsynen.

Ytterligare information:

Överinspektör för miljö- och hälsoskyddet
Arja-Leila Fagerholm, tfn 0400 959 409

Överinspektör för miljö- och hälsoskyddet
Leena Suontama, tfn 040 829 0813
[fornamn.efternamn\(at\)rfv.fi](mailto:fornamn.efternamn(at)rfv.fi)